

Vyučovaci predmet slovenský jazyk ako druhý jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Slovenský jazyk ako druhý jazyk má poskytnúť žiakom základnú jazykovú podporu pri osvojovaní si slovenského jazyka a je primárne určený pre žiakov – cudzincov¹, žiakov po ukončení osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky mimo územia Slovenskej republiky², ktorí nedostatočne ovládajú slovenský jazyk, a pre žiakov ako súčasť podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy s vyučovacím jazykom slovenským³.

Vo vzdelávaní týchto žiakov má slovenský jazyk špecifické postavenie. Je chápaný ako druhý jazyk aj z toho dôvodu, že žiaci sú od neho závislí z hľadiska výchovno-vzdelávacieho procesu a integrácie do spoločnosti. Zároveň už na veľmi nízkej úrovni ovládania slovenského jazyka si osvojujú slovnú zásobu, ktorá je určujúca pre školské prostredie (akademický jazyk). Jazyková podpora je preto vstupnou a nevyhnutnou požiadavkou ich ďalšieho vzdelávania⁴.

Jazyková podpora je zameraná prakticky a zdôrazňuje používanie slovenského jazyka v kontexte každodenných situácií blízkyh životu žiakov. Vo vyučovaní sa uplatňuje prístup zameraný na žiaka, v ktorom je výučba prispôbovaná potrebám žiakov a rešpektujú sa ich vývinové a individuálne osobitosti. Prístup k učeniu sa slovenského jazyka a štruktúra vzdelávacích štandardov odrážajú aj princípy činnostne zameraného prístupu. Činnostne zameraný prístup považuje žiakov za aktívnych účastníkov procesu učenia sa a používateľov jazyka. Žiaci teda nie sú pasívnymi prijímateľmi informácií, ale osvojujú si jazyk vykonávaním zmysluplných úloh, ktoré reflektujú ich reálny život. Novozískavané vedomosti sa prepájajú s predchádzajúcimi a zároveň s poznatkami z iných predmetov. Zdôrazňuje sa uplatňovanie metód a techník vyučovania cudzích jazykov, aktívne používanie jazyka, pri ktorom sa rozvíja počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie s porozumením a písanie.

¹ § 146 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov vymedzuje cudzincov ako: a) deti osôb, ktoré sú občanmi iného štátu alebo osôb bez štátnej príslušnosti, s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky; b) deti žiadateľov o udelenie azylu na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu; c) deti Slovákov žijúcich v zahraničí; d) deti ako žiadatelia o udelenie azylu podľa osobitného predpisu; e) deti ako cudzinci, ktorí sa nachádzajú na území Slovenskej republiky bez sprievodu zákonného zástupcu.

² § 25 ods. 10 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³ § 145a zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴ Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie, 12 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov.

Výučba je usmerňovaná tak, aby žiaci dokázali úspešne komunikovať v slovenskom jazyku a realizovať svoj komunikačný zámer v každodenných situáciách. Na uskutočnenie tohto zámeru sa žiaci zapájajú do komunikačných jazykových činností a využívajú vhodné stratégie, aby ich komunikácia bola primeraná danej situácii a stanovenej úrovni ovládania slovenského jazyka. V súlade s vyučovacími predmetmi vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia obsahuje slovenský jazyk ako druhý jazyk tri základné komponenty: recepciu, produkciu a interakciu. Tieto sú navzájom úzko prepojené do jedného celku pod názvom Komunikačné jazykové činnosti a tvoria výkonový štandard.

Recepcia zahŕňa porozumenie rôznych žánrov počúvaného a čítaného textu, t. j. získanie, spracovanie a vyhodnotenie informácií. Rozvíja schopnosť žiaka počúvať a čítať text a porozumieť mu. Produkcia zahŕňa tvorbu rôznych útvarov/žánrov hovoreného alebo písaného textu. Rozvíja schopnosť žiaka tvoriť hovorený alebo písaný text a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery. Interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu v ústnej alebo písomnej forme. Zámerom rozvíjania interakcie je efektívna komunikácia myšlienok, emócií, potrieb a názorov, kladenie otázok a aktívne počúvanie/čítanie. Rozvíja schopnosť žiaka primerane vstupovať do komunikácie a rešpektovať pritom komunikačného partnera.

Obrázok 1 Komunikačné jazykové činnosti: komponenty vzdelávacej podoblasti Slovenský jazyk ako druhý jazyk

Výkonový štandard slovenského jazyka ako druhého jazyka vymedzuje spôsobilosti, ktoré má žiak dosiahnuť. Jeho napĺňanie je možné aj s využitím nástrojov AI, ktoré vstupujú do výučby

nie ako nový cieľ vzdelávania, ale ako podporný prostriedok. Rozsah a spôsob využitia nástrojov umelej inteligencie sa prispôsobuje jazykovej úrovni a ich zapojenie do vyučovania a učenia sa slovenského jazyka vždy predpokladá vlastné úsilie žiaka. Úlohou žiaka je najskôr porozumieť textu, alebo ho samostatne vytvoriť a až následne môže využívať nástroje AI na kontrolu, úpravu textu alebo získanie ďalších informácií, pričom uvažuje nad ich spoľahlivosťou, transparentne uvádza spôsob ich využitia, identifikuje hlavné bezpečnostné riziká spojené s používaním AI a dodržiava zásady zodpovedného a etického zaobchádzania s digitálnymi nástrojmi.

Obsahový štandard je rozdelený do štyroch zložiek: pragmatickej – funkcie jazyka, jazykovej – jazykové prostriedky, sociolingválnej a zároveň uvádza tematické okruhy. Pragmatická, jazyková a sociolingválna zložka komunikácie tvoria komunikačnú kompetenciu tak, ako je definovaná v Spoločnom európskom referenčnom rámci pre jazyky⁵. Tieto zložky sú neoddeliteľné a vzájomne prepojené pri používaní akéhokoľvek jazyka. Pragmatická zložka zahŕňa komunikačné funkcie jazyka, pričom na každej jazykovej úrovni je možné vyjadriť rovnakú funkciu jazyka inak, pomocou iných jazykových prostriedkov. Funkcie jazyka je možné voľne kombinovať a prispôbiť komunikačnej situácii alebo téme. Jazyková zložka zahŕňa jazykové prostriedky predstavujúce repertoár slov, slovných spojení a gramatických javov, s ktorými sa žiak oboznamuje v rámci odporúčaných tematických okruhov a funkcií jazyka. Sociolingválna zložka obsahuje stratégie, ktoré žiakovi umožňujú osvojovať si vhodné komunikačné nástroje. Súčasťou sociolingválnej zložky je aj rozvoj interkultúrneho povedomia, ktoré sa viaže na správne používanie jazyka v prepojení na spoločenské konvencie, sociokultúrne podmienky a rôzne funkčné štýly a umožňuje tak vhodne a efektívne komunikovať s ľuďmi z iného kultúrneho prostredia. Tematické okruhy slúžia na vytváranie rôznych komunikačných situácií a tvoria kontext pre praktické používanie jazyka v každodenných situáciách žiaka s využívaním primeranej slovnej zásoby a gramatických javov. Tvoria iba širší rámec obsahového štandardu.

⁵ Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie, hodnotenie – doplnujúce vydanie (preklad Š. Franko). ŠPÚ: Bratislava, 2022. Dostupné na: <https://www.statpedu.sk/files/sk/vyskum/publikacna-cinnost/publikacie/spolocny-europsky-ramec-jazyky-ucenie-vyucovanie-hodnotenie-doplnujuce-vydanie.pdf>

Ciele

1. Primerane používať slovenský jazyk na dosiahnutie komunikačného zámeru.
2. Porozumieť jednoduchému hovorenému a písanému textu.
3. Jednoducho komunikovať v ústnej a písomnej forme.
4. Jednoducho sprostredkovať informácie iným ľuďom.
5. Využívať slovenský jazyk ako prostriedok pri napĺňaní vzdelávacích, sociálnych a osobných potrieb.
6. Formovať si pozitívne postoje a pozitívny vzťah k slovenskému jazyku a jeho učeniu sa.
7. Byť otvorený k jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.

Vzdelávacie štandardy slovenského jazyka ako druhého jazyka

Vzdelávacie štandardy sú formulované súhrnne pre celé základné vzdelávanie. Stanovujú výkonový a obsahový štandard pre dve jazykové úrovne: jazyková úroveň A1 a jazyková úroveň A2.

Všeobecná charakteristika a obsah jazykových úrovní boli citlivo prispôsobené podmienkam edukačného procesu v Slovenskej republike, zámerne nevyužívajú v celej miere škálu stanovenú Spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky, lebo ten nie je zameraný na výučbu druhého jazyka, ale cudzieho jazyka. Jednotlivé cykly (vekové kategórie) sa líšia predovšetkým požiadavkami na rozsah slovnej zásoby a gramatických štruktúr, požiadavkami na mieru samotnej produkcie (ústny prejav, písomný prejav), dĺžku a štruktúru textov, s ktorými sa pracuje, dĺžku a mieru štruktúrovanosti textov na čítanie a pod.

Vzdelávacie štandardy slovenského jazyka ako druhého jazyka pre jazykovú úroveň A1

Hlavným cieľom jazykovej úrovne A1 je dosiahnuť úroveň počiatočného osvojenia si slovenského jazyka. Žiak sa prostredníctvom počúvania a hovorenia učí používať známe výrazy a jednoduché slovné spojenia. Rozumie krátkym jednoduchým hovoreným a písaným textom s vizuálnou podporou. Dokáže získať a podať základné informácie o sebe a svojom okolí.

Dokáže napísať krátke jednoduché vety. Používa základné stratégie komunikácie, aby dokázal jednoducho komunikovať. Začína vnímať jazykovú a kultúrnu rozmanitosť spoločnosti.

Ciele vzdelávania pre jazykovú úroveň A1

1. Porozumieť bežným každodenným výrazom a jednoduchým vetám.
2. Porozumieť krátkemu vypočutému textu s vizuálnou podporou.
3. Čítať s porozumením krátke jednoduché texty s vizuálnou podporou.
4. Zapojiť sa do jednoduchej sociálnej interakcie.
5. Dohovoriť sa jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a zreteľne.
6. Sformulovať krátky jednoduchý ústny a písomný prejav o známych témach.
7. Použiť jednoduché kompenzačné stratégie udržiavania komunikácie.
8. Vytvoriť si pozitívny vzťah k učeniu sa slovenského jazyka.
9. Vnímať rozmanitosť kultúr a jazykov.

Recepcia

Výkonový štandard

Počúvanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

- pochopiť význam krátkeho rečového prejavu s vizuálnou podporou, ktorý je prednesený veľmi pomaly a zreteľne a hovoriaci v prípade potreby dôležitý obsah zopakuje;
- porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému;
- porozumieť krátkym jednoduchým oznamom;
- porozumieť jednoduchým ustáleným pokynom;
- rozpoznať známe slová a frázy v krátkych zvukových a audiovizuálnych nahrávkach, ak sú prednesené veľmi pomaly a zreteľne a obrazový materiál pomáha pri porozumení obsahu.

Čítanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

- porozumieť krátkym, veľmi jednoduchým textom z oblastí svojho záujmu alebo osvojených tém, ak majú vizuálnu podporu;

- porozumieť krátkym jednoduchým odkazom alebo správam;
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých krátkych štruktúrovaných textoch o známych témach;
- porozumieť krátkym ustáleným pokynom;
- porozumieť krátkym jednoduchým ilustrovaným príbehom;
- pomocou jednoduchých slovných spojení vyjadriť svoje pocity z prečítaného textu;
- odvodiť význam neznámeho slova zo sprievodného obrázka;
- vyhľadať význam neznámeho slova v slovníku alebo pomocou digitálnych nástrojov vrátane AI.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

Nadviazanie kontaktu pri stretnutí: osloviť niekoho, pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa.

Požiadanie o informáciu a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, identifikovať niekoho/niečo.

Opis: veľmi jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.

Vyjadrenie názoru: vybrať si z ponúkaných možností.

Vyjadrenie schopnosti: zistiť znalosť/neznalosť, vyjadriť znalosť/neznalosť, zistiť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť, vyjadriť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.

Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, vyjadriť smútok, vyjadriť fyzickú bolesť, zistiť pocity iných.

Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád/rada, vyjadriť, čo sa mi páči/nepáči, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči.

Vyjadrenie postoja: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas, ospravedlniť sa.

Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na požiadavku, poďakovať sa.

Korešpondencia: porozumieť krátkym žánrom súkromnej korešpondencie – pohľadnica, pozdrav, blahoželanie, pozvánka, textová správa.

Reagovanie na udalosť: blahoželať, pozvať, reagovať na pozvanie.

Reagovanie na príbeh: vyjadriť, či sa mi príbeh páči/nepáči, neverbálne alebo jednoducho verbálne vyjadriť porozumenie príbehu.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Osvojovanie si slovnej zásoby s korektnou výslovnosťou a správnu písomnou podobou v modelových komunikačných situáciách.
- Vyjadrenie existencie v priestore a čase: prítomnosť/nepřítomnosť osoby, výskyt vecí v priestore a čase; sloveso byť v prítomnom a minulom čase.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: poloha/miesto, vzdialenosť, pohyb/smer; príslovky miesta, ukazovacie zámená, slovesá a príslovky spojené s pohybom, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie časových vzťahov: časové úseky – fázy dňa, názvy dní a mesiacov, ročné obdobia, sviatky, orientácia v čase – hodiny, dni, vyjadrenie prítomnosti, minulosti a budúcnosti, časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka, frekvencia; podstatné mená, príslovky, slovesá, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, násobnosť; určité a neurčité číslovky, základné, radové a násobné číslovky, číslovka a počítaný predmet, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – veľkosť, dĺžka, šírka, výška, vzdialenosť, hmotnosť, objem, plocha, teplota, rýchlosť, charakteristické vlastnosti – viditeľnosť/stav zraku, počuteľnosť/stav sluchu, chuť, farba, čistota, vlhkosť, vek človeka/vecí, hodnotenie – estetické vlastnosti, hodnota a cena, hodnotenie správnosti; prídavné mená, podstatné mená, príslovky, slovesá, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: emócie, city, pocity, znalosť/neznalosť; prídavné mená, slovesá, rád + sloveso.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: vlastníctvo a vlastník; sloveso mať v prítomnom a minulom čase, privlastňovacie zámená, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie logických vzťahov: zlučovanie, vylučovanie, vypočítavanie; spojky.

- Vyjadrenie modality: postoj hovoriaceho – oznam, otázka, rozkaz; oznamovacie, opytovacie a rozkazovacie vety na základe modelových viet.

Gramatické javy a štruktúry

- Osvojovanie si gramatických javov a štruktúr v modelových komunikačných situáciách.
- Rozdeľovanie najfrekventovanejších podstatných mien podľa gramatického rodu.
- Rozlišovanie prirodzeného rodu u osôb.
- Číslo a pád podstatných mien: nominatív a akuzatív jednotného a množného čísla, genitív a lokál jednotného čísla po predložkách určenia miesta, inštrumentál jednotného čísla vo význame prostriedku.
- Akostné prídavné mená v rámci tematických okruhov, opozitné tvary.
- Zhoda najfrekventovanejších prídavných mien a podstatných mien: nominatív jednotného čísla, akuzatív jednotného a množného čísla.
- Osobné základné zámená: nominatív, datív a akuzatív.
- Osobné privlastňovacie zámená: nominatív a akuzatív jednotného a množného čísla.
- Ukazovacie zámená: ten, tá, to, tu, tam.
- Opytovacie zámená: kto, čo, aký, kde, kam, kedy, koľko, ako.
- Vymedzovacie zámená: nikto, nič, každý, všetci.
- Základné číslovky, číslovky jeden, dva, tri, štyri v spojení s podstatným menom.
- Radové a násobné číslovky.
- Neurčité číslovky: málo, veľa.
- Časovanie slovesa byť.
- Časovanie sloviess v prítomnom a minulom čase.
- Negatívna forma sloviess v prítomnom čase v 1. a 2. osobe jednotného a množného čísla.
- Rozkazovací spôsob frekventovaných sloviess v 2. osobe jednotného a množného čísla.
- Modálne slovesá: môcť, musieť, vedieť.
- Zvratné slovesá – informatívne.
- Príslovky miesta, času, spôsobu v rámci tematických okruhov.
- Predložky na vyjadrenie priestorových vzťahov s genitívom, akuzatívom a lokálom.

- Predložky na vyjadrenie časových vzťahov s genitívom a lokálom.
- Spojky: a, alebo.
- Hodnotiace častice na vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu.
- Citoslovčia vyjadrujúce city a náladu hovoriaceho, pozdravy, zvuky zvierat.
- Jednoduché oznamovacie, opytovacie a rozkazovacie vety s využitím osvojenej slovnej zásoby.
- Jednoduché zlučovacie súvetia s využitím osvojenej slovnej zásoby.

Sociolingválna zložka

Oboznamovanie sa so zvyklosťami vo verbálnej a neverbálnej komunikácii: pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov, vhodné formy oslovenia v škole a mimo školy, rozlišovanie tykania/vykania vo verejnom a súkromnom komunikačnom prostredí, sprievodné gestá na podporu komunikácie a očný kontakt.

Oboznamovanie sa so základnými spoločenskými pravidlami, zvykmi a tradíciami prostredníctvom príbehov, reálií, audiovizuálnych podnetov: vybrané aspekty každodenného života ľudí v rôznych kontextoch a oblastiach, základné sviatky a zvyky – Vianoce, Veľká noc.

Tematické okruhy

Zoznámenie sa: osobné údaje – meno, priezvisko, vek, bydlisko.

Trieda: moja trieda – zariadenie triedy, základné školské pomôcky, vyučovacie predmety, rozvrh hodín, každodenné opakujúce sa činnosti v triede, učitelia a žiaci.

Škola: moja škola – budova a okolie školy, činnosti v škole, osoby v škole.

Čas a program dňa: čas a orientácia v čase – fázy dňa, dni v týždni, týždeň, mesiac, rok, digitálny čas; režim dňa – aktivity a činnosti počas dňa doma a v škole.

Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa – rodina, priatelia; členovia rodiny a priatelia – vzhľad a charakter, profesie členov rodiny; sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine – narodeniny, Vianoce, Veľká noc.

Voľný čas a záľuby: záujmy a záľuby – knihy, film, kino, divadlo, hudba, tanec, hry, médiá; šport – zimné a letné športy; voľný čas – voľný deň, prázdniny.

Jedlo a stravovanie: potraviny – základné potraviny, ovocie, zelenina; stravovanie – jedlá a nápoje počas dňa, stravovacie návyky; obchod a služby – nákupné zariadenia, jednoduchá komunikácia pri nakupovaní a platení.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo – základné časti tela, vzhľad osôb; starostlivosť o duševné a fyzické zdravie – city, emócie, osobná hygiena, zdravé stravovanie; odievanie a móda: základné druhy oblečenia, obuv, výber oblečenia podľa ročného obdobia.

Miesto, kde žijem: dom/byt – miestnosti v dome/byte, zariadenie domu/bytu; doprava a cestovanie – dopravné prostriedky, cesta do školy.

Príroda a životné prostredie: ročné obdobia – striedanie ročných období, počasie; zvieratá a rastliny – druhy zvierat a rastlín v okolí.

Produkcia

Výkonový štandard

Ústny prejav

Žiak vie/dokáže:

- opísať seba a svoje bezprostredné okolie pomocou známych slov a krátkych viet;
- opísať jednoduché aktivity zo svojho života za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť;
- jednoducho opísať vonkajšie vlastnosti pozorovaného objektu;
- jednoducho informovať o veciach osobného významu;
- predniesť veľmi krátku, vopred pripravenú prezentáciu na známu tému;
- zrozumiteľne reprodukovat hlásky v slovách a slovných spojeniach, ktoré používa.

Písomný prejav

Žiak vie/dokáže:

- správne napísať známe slová a slovné spojenia;
- doplniť do textu, ktorý sa týka osvojených tém, naučené slová a slovné spojenia;
- napísať základné informácie o sebe a svojom okolí;
- pomocou jednoduchých slovných spojení opísať osoby, predmety a aktivity, ktoré sú mu blízke;

- pri odpise a prepise textu správne napísať základné interpunkčné znamienka na konci viet.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

Nadviazanie kontaktu pri stretnutí: osloviť niekoho, pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa.

Požiadanie o informáciu a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, identifikovať niekoho/niečo.

Opis: veľmi jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.

Vyjadrenie názoru: vybrať si z ponúkaných možností.

Vyjadrenie schopnosti: zistiť znalosť/neznalosť, vyjadriť znalosť/neznalosť, zistiť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť, vyjadriť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.

Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, vyjadriť smútok, vyjadriť fyzickú bolesť, zistiť pocity iných.

Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád/rada, vyjadriť, čo sa mi páči/nepáči, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči.

Vyjadrenie postoja: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas, ospravedlniť sa.

Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na požiadavku, poďakovať sa.

Reagovanie na udalosť: blahoželať, pozvať, reagovať na pozvanie.

Reagovanie na príbeh: vyjadriť, či sa mi príbeh páči/nepáči, neverbálne alebo jednoducho verbálne vyjadriť porozumenie príbehu.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Osvojovanie si slovnej zásoby s korektnou výslovnosťou a správnu písomnou podobou v modelových komunikačných situáciách.
- Vyjadrenie existencie v priestore a čase: prítomnosť/nepřítomnosť osoby, výskyt vecí v priestore a čase; sloveso byť v prítomnom a minulom čase.

- Vyjadrenie priestorových vzťahov: poloha/miesto, vzdialenosť, pohyb/smer; príslovky miesta, ukazovacie zámená, slovesá a príslovky spojené s pohybom, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie časových vzťahov: časové úseky – fázy dňa, názvy dní a mesiacov, ročné obdobia, sviatky, orientácia v čase – hodiny, dni, vyjadrenie prítomnosti, minulosti a budúcnosti, časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka, frekvencia; podstatné mená, príslovky, slovesá, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, násobnosť; určité a neurčité číslovky, základné, radové a násobné číslovky, číslovka a počítaný predmet, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – veľkosť, dĺžka, šírka, výška, vzdialenosť, hmotnosť, objem, plocha, teplota, rýchlosť, charakteristické vlastnosti – viditeľnosť/stav zraku, počuteľnosť/stav sluchu, chuť, farba, čistota, vlhkosť, vek človeka/vecí, hodnotenie – estetické vlastnosti, hodnota a cena, hodnotenie správnosti; prídavné mená, podstatné mená, príslovky, slovesá, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: emócie, city, pocity, znalosť/neznalosť; prídavné mená, slovesá, rád + sloveso.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: vlastníctvo a vlastník; sloveso mať v prítomnom a minulom čase, privlastňovacie zámená, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie logických vzťahov: zlučovanie, vylučovanie, vypočítavanie; spojky.
- Vyjadrenie modality: postoj hovoriaceho – oznam, otázka, rozkaz; oznamovacie, opytovacie a rozkazovacie vety na základe modelových viet.

Gramatické javy a štruktúry

- Osvojovanie si gramatických javov a štruktúr v modelových komunikačných situáciách.
- Rozdeľovanie najfrekvencovanejších podstatných mien podľa gramatického rodu.
- Rozlišovanie prirodzeného rodu u osôb.
- Číslo a pád podstatných mien: nominatív a akuzatív jednotného a množného čísla, genitív a lokál jednotného čísla po predložkách určenia miesta, inštrumentál jednotného čísla vo význame prostriedku.

- Akostné prídavné mená v rámci tematických okruhov, opozitné tvary.
- Zhoda najfrekvencovanejších prídavných mien a podstatných mien: nominatív jednotného čísla, akuzatív jednotného a množného čísla.
- Osobné základné zámená: nominatív, datív a akuzatív.
- Osobné prívlastňovacie zámená: nominatív a akuzatív jednotného a množného čísla.
- Ukazovacie zámená: ten, tá, to, tu, tam.
- Opytovacie zámená: kto, čo, aký, kde, kam, kedy, koľko, ako.
- Vymedzovacie zámená: nikto, nič, každý, všetci.
- Základné číslovky, číslovky jeden, dva, tri, štyri v spojení s podstatným menom.
- Radové a násobné číslovky.
- Neurčité číslovky: málo, veľa.
- Časovanie slovesa byť.
- Časovanie sloviac v prítomnom a minulom čase.
- Negatívna forma sloviac v prítomnom čase v 1. a 2. osobe jednotného a množného čísla.
- Rozkazovací spôsob frekvencovaných sloviac v 2. osobe jednotného a množného čísla.
- Modálne slovesá: môcť, musieť, vedieť.
- Zvratné slovesá – informatívne.
- Príslovky miesta, času, spôsobu v rámci tematických okruhov.
- Predložky na vyjadrenie priestorových vzťahov s genitívom, akuzatívom a lokálom.
- Predložky na vyjadrenie časových vzťahov s genitívom a lokálom.
- Spojky: a, alebo.
- Hodnotiace častice na vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu.
- Citoslovčia vyjadrujúce city a náladu hovoriaceho, pozdravy, zvuky zvierat.
- Jednoduché oznamovacie, opytovacie a rozkazovacie vety s využitím osvojenej slovnej zásoby.
- Jednoduché zlučovacie súvetia s využitím osvojenej slovnej zásoby.

Sociolingválna zložka

Oboznamovanie sa so zvyklosťami vo verbálnej a neverbálnej komunikácii: pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov, vhodné formy oslovenia v škole a mimo školy, rozlišovanie tykania/vykania vo verejnom a súkromnom komunikačnom prostredí, sprievodné gestá na podporu komunikácie a očný kontakt.

Oboznamovanie sa so základnými spoločenskými pravidlami, zvykmi a tradíciami prostredníctvom príbehov, reálií, audiovizuálnych podnetov: vybrané aspekty každodenného života ľudí v rôznych kontextoch a oblastiach, základné sviatky a zvyky – Vianoce, Veľká noc.

Tematické okruhy

Zoznámenie sa: osobné údaje – meno, priezvisko, vek, bydlisko.

Trieda: moja trieda – zariadenie triedy, základné školské pomôcky, vyučovacie predmety, rozvrh hodín, každodenné opakujúce sa činnosti v triede, učitelia a žiaci.

Škola: moja škola – budova a okolie školy, činnosti v škole, osoby v škole.

Čas a program dňa: čas a orientácia v čase – fázy dňa, dni v týždni, týždeň, mesiac, rok, digitálny čas; režim dňa – aktivity a činnosti počas dňa doma a v škole.

Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa – rodina, priatelia; členovia rodiny a priatelia – vzhľad a charakter, profesie členov rodiny; sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine – narodeniny, Vianoce, Veľká noc.

Voľný čas a záľuby: záujmy a záľuby – knihy, film, kino, divadlo, hudba, tanec, hry, médiá; šport – zimné a letné športy; voľný čas – voľný deň, prázdniny.

Jedlo a stravovanie: potraviny – základné potraviny, ovocie, zelenina; stravovanie – jedlá a nápoje počas dňa, stravovacie návyky; obchod a služby – nákupné zariadenia, jednoduchá komunikácia pri nakupovaní a platení.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo – základné časti tela, vzhľad osôb; starostlivosť o duševné a fyzické zdravie – city, emócie, osobná hygiena, zdravé stravovanie; odievanie a móda: základné druhy oblečenia, obuv, výber oblečenia podľa ročného obdobia.

Miesto, kde žijem: dom/byt – miestnosti v dome/byte, zariadenie domu/bytu; doprava a cestovanie – dopravné prostriedky, cesta do školy.

Príroda a životné prostredie: ročné obdobia – striedanie ročných období, počasie; zvieratá a rastliny – druhy zvierat a rastlín v okolí.

Interakcia

Výkonový štandard

Ústna interakcia

Žiak vie/dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu použitím bežných zdvorilostných slov a fráz;
- začať a ukončiť jednoduché osobné rozhovory;
- klásť jednoduché otázky týkajúce sa každodenného života alebo známych tém;
- v rozhovore reagovať na jednoduché otázky o základných faktoch, názoroch alebo pocitoch;
- postupovať podľa jednoduchých pokynov;
- dať jednoduchým spôsobom najavo, že nerozumie;
- rozpoznať základné neverbálne prostriedky týkajúce sa jednoduchého nadviazania kontaktu.

Písomná interakcia

Žiak vie/dokáže:

- napísať krátku, veľmi jednoduchú súkromnú korešpondenciu;
- jednoducho reagovať na krátke osobné správy alebo oznámenia;
- reagovať slovnými spojeniami a krátkymi vetami na jednoduchý on-line príspevok;
- použiť slovník alebo podporné digitálne nástroje vrátane AI na vyhľadanie slov alebo overenie významu slov a viet;
- rozpoznať prejavy, ktorými sa AI snaží napodobňovať ľudské emócie.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

Nadviazanie kontaktu pri stretnutí: osloviť niekoho, pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa.

Požiadanie o informáciu a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, identifikovať niekoho/niečo.

Opis: veľmi jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.

Vyjadrenie názoru: vybrať si z ponúkaných možností.

Vyjadrenie schopnosti: zistiť znalosť/neznalosť, vyjadriť znalosť/neznalosť, zistiť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť, vyjadriť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť.

Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, vyjadriť smútok, vyjadriť fyzickú bolesť, zistiť pocity iných.

Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád/rada, vyjadriť, čo sa mi páči/nepáči, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči.

Vyjadrenie postoja: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas, ospravedlniť sa.

Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na požiadavku, poďakovať sa.

Korešpondencia: vhodne začať a ukončiť krátke žánre súkromnej korešpondencie, napísať krátke žánre súkromnej korešpondencie – pohľadnica, pozdrav, blahoželanie, pozvánka, textová správa.

Reagovanie na udalosť: blahoželať, pozvať, reagovať na pozvanie.

Reagovanie na príbeh: vyjadriť, či sa mi príbeh páči/nepáči, neverbálne alebo jednoducho verbálne vyjadriť porozumenie príbehu.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Osvojovanie si slovnej zásoby s korektnou výslovnosťou a správnu písomnou podobou v modelových komunikačných situáciách.

- Vyjadrenie existencie v priestore a čase: prítomnosť/nepítomnosť osoby, výskyt vecí v priestore a čase; sloveso byť v prítomnom a minulom čase.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: poloha/miesto, vzdialenosť, pohyb/smer; príslovky miesta, ukazovacie zámená, slovesá a príslovky spojené s pohybom, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie časových vzťahov: časové úseky – fázy dňa, názvy dní a mesiacov, ročné obdobia, sviatky, orientácia v čase – hodiny, dni, vyjadrenie prítomnosti, minulosti a budúcnosti, časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka, frekvencia; podstatné mená, príslovky, slovesá, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, násobnosť; určité a neurčité číslovky, základné, radové a násobné číslovky, číslovka a počítaný predmet, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – veľkosť, dĺžka, šírka, výška, vzdialenosť, hmotnosť, objem, plocha, teplota, rýchlosť, charakteristické vlastnosti – viditeľnosť/stav zraku, počuteľnosť/stav sluchu, chuť, farba, čistota, vlhkosť, vek človeka/vecí, hodnotenie – estetické vlastnosti, hodnota a cena, hodnotenie správnosti; prídavné mená, podstatné mená, príslovky, slovesá, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: emócie, city, pocity, znalosť/neznalosť; prídavné mená, slovesá, rád + sloveso.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: vlastníctvo a vlastník; sloveso mať v prítomnom a minulom čase, privlastňovacie zámená, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie logických vzťahov: zlučovanie, vylučovanie, vypočítavanie; spojky.
- Vyjadrenie modalít: postoj hovoriaceho – oznam, otázka, rozkaz; oznamovacie, opytovacie a rozkazovacie vety na základe modelových viet.

Gramatické javy a štruktúry

- Osvojovanie si gramatických javov a štruktúr v modelových komunikačných situáciách.
- Rozdeľovanie najfrekventovanejších podstatných mien podľa gramatického rodu.
- Rozlišovanie prirodzeného rodu u osôb.

- Číslo a pád podstatných mien: nominatív a akuzatív jednotného a množného čísla, genitív a lokál jednotného čísla po predložkách určenia miesta, inštrumentál jednotného čísla vo význame prostriedku.
- Akostné prídavné mená v rámci tematických okruhov, opozitné tvary.
- Zhoda najfrekventovanejších prídavných mien a podstatných mien: nominatív jednotného čísla, akuzatív jednotného a množného čísla.
- Osobné základné zámená: nominatív, datív a akuzatív.
- Osobné privlastňovacie zámená: nominatív a akuzatív jednotného a množného čísla.
- Ukazovacie zámená: ten, tá, to, tu, tam.
- Opytovacie zámená: kto, čo, aký, kde, kam, kedy, koľko, ako.
- Vymedzovacie zámená: nikto, nič, každý, všetci.
- Základné číslovky, číslovky jeden, dva, tri, štyri v spojení s podstatným menom.
- Radové a násobné číslovky.
- Neurčité číslovky: málo, veľa.
- Časovanie slovesa byť.
- Časovanie sloviess v prítomnom a minulom čase.
- Negatívna forma sloviess v prítomnom čase v 1. a 2. osobe jednotného a množného čísla.
- Rozkazovací spôsob frekventovaných sloviess v 2. osobe jednotného a množného čísla.
- Modálne slovesá: môcť, musieť, vedieť.
- Zvratné slovesá – informatívne.
- Príslovky miesta, času, spôsobu v rámci tematických okruhov.
- Predložky na vyjadrenie priestorových vzťahov s genitívom, akuzatívom a lokálom.
- Predložky na vyjadrenie časových vzťahov s genitívom a lokálom.
- Spojky: a, alebo.
- Hodnotiace častice na vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu.
- Citoslovcia vyjadrujúce city a náladu hovoriaceho, pozdravy, zvuky zvierat.
- Jednoduché oznamovacie, opytovacie a rozkazovacie vety s využitím osvojenej slovnej zásoby.
- Jednoduché zlučovacie súvetia s využitím osvojenej slovnej zásoby.

Sociolingválna zložka

Oboznamovanie sa so zvyklosťami vo verbálnej a neverbálnej komunikácii: pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov, vhodné formy oslovenia v škole a mimo školy, rozlišovanie tykania/vykania vo verejnom a súkromnom komunikačnom prostredí, sprievodné gestá na podporu komunikácie a očný kontakt.

Oboznamovanie sa so základnými spoločenskými pravidlami, zvykmi a tradíciami prostredníctvom príbehov, reálií, audiovizuálnych podnetov: vybrané aspekty každodenného života ľudí v rôznych kontextoch a oblastiach, základné sviatky a zvyky – Vianoce, Veľká noc.

Tematické okruhy

Zoznámenie sa: osobné údaje – meno, priezvisko, vek, bydlisko.

Trieda: moja trieda – zariadenie triedy, základné školské pomôcky, vyučovacie predmety, rozvrh hodín, každodenné opakujúce sa činnosti v triede, učitelia a žiaci.

Škola: moja škola – budova a okolie školy, činnosti v škole, osoby v škole.

Čas a program dňa: čas a orientácia v čase – fázy dňa, dni v týždni, týždeň, mesiac, rok, digitálny čas; režim dňa – aktivity a činnosti počas dňa doma a v škole.

Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa – rodina, priatelia; členovia rodiny a priatelia – vzhľad a charakter, profesie členov rodiny; sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine – narodeniny, Vianoce, Veľká noc.

Voľný čas a záľuby: záujmy a záľuby – knihy, film, kino, divadlo, hudba, tanec, hry, médiá; šport – zimné a letné športy; voľný čas – voľný deň, prázdniny.

Jedlo a stravovanie: potraviny – základné potraviny, ovocie, zelenina; stravovanie – jedlá a nápoje počas dňa, stravovacie návyky; obchod a služby – nákupné zariadenia, jednoduchá komunikácia pri nakupovaní a platení.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo – základné časti tela, vzhľad osôb; starostlivosť o duševné a fyzické zdravie – city, emócie, osobná hygiena, zdravé stravovanie; odievanie a móda: základné druhy oblečenia, obuv, výber oblečenia podľa ročného obdobia.

Miesto, kde žijem: dom/byt – miestnosti v dome/byte, zariadenie domu/bytu; doprava a cestovanie – dopravné prostriedky, cesta do školy.

Príroda a životné prostredie: ročné obdobia – striedanie ročných období, počasie; zvieratá a rastliny – druhy zvierat a rastlín v okolí.

Vzdelávacie štandardy slovenského jazyka ako druhého jazyka pre jazykovú úroveň A2

Hlavným cieľom jazykovej úrovne A2 je dosiahnuť základnú komunikačnú úroveň v slovenskom jazyku. Žiak sa dokáže jednoducho porozprávať s inými ľuďmi o bežných témach zo svojho reálneho života. Dokáže porozumieť jednoduchému počúvanému alebo čítanému textu a napísať jednoduché súvislé texty. Prirodzene sa zapája do komunikačných situácií, v ktorých využíva jednoduché komunikačné stratégie. Jednoducho vyjadruje vlastné myšlienky a názory na rôzne témy. Začína si uvedomovať dôležitosť slovenského jazyka pre učenie sa.

Ciele vzdelávania pre jazykovú úroveň A2

1. Zachytiť z vypočutého textu hlavnú myšlienku a konkrétne informácie.
2. Porozumieť jednoduchým prejavom vzťahujúcim sa na oblasti záujmu žiaka a jeho bezprostrednú skúsenosť.
3. Čítať s porozumením primerané súvislé texty.
4. Kriticky hodnotiť vyhladané informácie.
5. Aktívne sa zapojiť do jednoduchej sociálnej interakcie.
6. Komunikovať v ústnej a písomnej forme v situáciách vzťahujúcich sa na oblasti, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú.
7. Sformulovať jednoduchý súvislý ústny a písomný prejav o známych témach.
8. Použiť jednoduché kompenzačné stratégie na kontrolu porozumenia.
9. Byť motivovaný k učeniu sa slovenského jazyka.
10. Vnímať a rešpektovať jedinečnosť kultúr a jazykov.

Recepcia

Výkonový štandard

Počúvanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

- porozumieť jednoduchému súvislému prejavu o známej téme, ak je doplnený vizuálnymi podnetmi a konkrétnymi príkladmi;
- porozumieť krátkym jednoduchým rozhovorom, ktoré sa uskutočňujú pomaly a zreteľne;
- porozumieť jednoduchým správam a oznámeniam;
- porozumieť jednoduchým usmerneniam a pokynom k bežným úlohám;
- pochopiť dej príbehu, ak je rozprávaný pomaly a zreteľne;
- porozumieť základným informáciám z krátkych zvukových a audiovizuálnych nahrávok týkajúcich sa každodenných tém, ak sú prednesené pomaly a zreteľne a obrazový materiál pomáha pri porozumení obsahu.

Čítanie s porozumením

Žiak vie/dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom z oblastí svojho záujmu alebo osvojených tém;
- porozumieť jednoduchým žánrom korešpondencie;
- vyhľadať konkrétne, predvídateľné informácie v krátkych jednoduchých textoch, ktoré sa týkajú každodenného života alebo známych tém;
- porozumieť jednoduchým pokynom a návodom s vizuálnou podporou;
- identifikovať tému krátkeho jednoduchého príbehu a opísať hlavné postavy pomocou krátkych viet;
- jednoducho vyjadriť svoje pocity, myšlienky a zážitky z prečítaného textu a čo ho v texte zaujalo;
- primerane jazykovej úrovni vyhodnotiť informácie získané z viacerých zdrojov vrátane textov AI;
- odvodiť význam neznámeho slova z kontextu;
- využívať digitálne nástroje vrátane AI na objasnenie významu neznámych slov alebo viet.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

Nadviazanie kontaktu pri stretnutí: osloviť niekoho, upútať pozornosť, pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.

Požiadanie o informáciu a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie/vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.

Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.

Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, vyjadriť presvedčenie, vyjadriť stupne istoty, vybrať si z ponúkaných možností a jednoducho zdôvodniť svoj výber.

Vyjadrenie schopnosti: zistiť znalosť/neznalosť, vyjadriť znalosť/neznalosť, zistiť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť, vyjadriť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť a jednoducho to zdôvodniť.

Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, vyjadriť smútok, vyjadriť ľútosť, vyjadriť fyzickú bolesť, vyjadriť strach, utešiť, podporiť, dodať odvalu, vyjadriť nádej, vyjadriť sklamanie, vyjadriť spokojnosť/nespokojnosť, vyjadriť želanie, zistiť pocity a želania iných.

Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád/rada, vyjadriť, čo sa mi páči/nepáči, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem, zistiť a vyjadriť, čo niekto uprednostňuje.

Vyjadrenie postoja: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas, sľúbiť, ospravedlniť sa.

Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na požiadavku, navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, poradiť, ponúknuť pomoc, poďakovať sa.

Korešpondencia: porozumieť základným žánrom súkromnej a formálnej korešpondencie – pohľadnica, pozdrav, blahoželenie, pozvánka, textová správa, elektronická správa.

Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem, vyjadriť nezáujem, vyjadriť prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať, reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.

Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa mi príbeh páči/nepáči a jednoducho zdôvodniť svoj názor, reprodukovať príbeh, začať, rozvinúť, ukončiť príbeh, jednoducho zhodnotiť príbeh.

Uskutočnenie audio/videohovoru: porozumieť audio/videohovoru.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Aktívne používanie osvojenej slovnej zásoby a rozširovanie slovnej zásoby spolu s korektnou výslovnosťou a správnu písomnou podobou v konkrétnych komunikačných situáciách a personalizovaných textoch.
- Vyjadrenie existencie v priestore a čase: prítomnosť/nepítomnosť osoby, výskyt vecí v priestore a čase, ľudská existencia; sloveso byť v prítomnom, minulom a budúcom čase, podstatné mená, slovesá, prídavné mená.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: poloha/miesto, geografická poloha a smer, vzdialenosť, pohyb/smer; príslovky miesta, ukazovacie zámená, slovesá a príslovky spojené s pohybom, podstatné mená, prídavné mená, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie časových vzťahov: časové úseky – fázy dňa, názvy dní a mesiacov, ročné obdobia, sviatky, orientácia v čase – konkrétny čas a určenie času, dni, dátum, vyjadrenie prítomnosti, minulosti a budúcnosti, časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka, frekvencia; podstatné mená, príslovky, slovesá, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, násobnosť, zlomky; určité a neurčité číslovky, základné, radové, násobné a zlomkové číslovky, číslovka a počítaný predmet, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – veľkosť, dĺžka, šírka, výška, hĺbka, vzdialenosť, dĺžkové miery, hmotnosť, objem, niektoré jednotky hmotnosti a objemu, plocha, teplota, rýchlosť, charakteristické vlastnosti – tvary, viditeľnosť/stav zraku, počuteľnosť/stav sluchu, chuť, vôňa, farba, materiál, čistota, vlhkosť, vek človeka/vecí, fázy ľudského života, fyzický stav človeka/vecí, hodnotenie – estetické vlastnosti, hodnota a cena, hodnotenie správnosti; prídavné mená, podstatné mená, príslovky, slovesá, opytovacie zámená.

- Vyjadrenie mentálnych procesov: emócie, city, pocity, znalosť/neznalosť, myslenie, pamäť, vyjadrovanie, reč; prídavné mená, podstatné mená, slovesá, rád + sloveso.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: vlastníctvo a vlastník; sloveso mať v prítomnom, minulom a budúcom čase, privlastňovacie zámená, prídavné mená, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie logických vzťahov: zlučovanie, vylučovanie, odporovanie, vypočítavanie, príčina, dôvod, účel; spojky, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie modality: postoj hovoriaceho – oznam, otázka, rozkaz, želanie; oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety na základe modelových viet.

Gramatické javy a štruktúry

- Osvojovanie si a aktívne používanie gramatických javov a štruktúr v konkrétnych komunikačných situáciách a personalizovaných kontextoch.
- Rod podstatných mien.
- Číslo a pád podstatných mien: všetky pády jednotného čísla, nominatív a akuzatív množného čísla, genitív množného čísla pri frekventovaných podstatných menách.
- Akostné prídavné mená v rámci tematických okruhov, opozitné tvary.
- Vzťahové prídavné mená.
- Privlastňovacie prídavné mená v nominatíve podľa vzoru matkin, otcov.
- Zhoda prídavných mien a podstatných mien: všetky pády jednotného čísla, nominatív a akuzatív množného čísla.
- Stupňovanie prídavných mien: pravidelné a nepravidelné formy; rozdiel v stupni vlastnosti vyjadrený spojkou ako.
- Osobné základné zámená: všetky pády.
- Osobné privlastňovacie zámená: všetky pády jednotného čísla, nominatív, genitív a akuzatív množného čísla.
- Ukazovacie zámená: ten, tá, to, tento, táto, toto, taký.
- Opytovacie zámená: kto, čo, aký, ktorý, čím, kde, kam, odkiaľ, kedy, koľko, ako, prečo.
- Vymedzovacie zámená: nikto, nič, každý, všetci, žiadny.
- Neurčité zámená: niekto, niečo, nejaký.
- Zámeno svoj.
- Základné číslovky, číslovky jeden, dva, tri, štyri, päť a viac v spojení s podstatným menom.

- Radové, násobné a zlomkové číslovky.
- Určité a neurčité číslovky.
- Časovanie slovíes v prítomnom, minulom a budúcom čase.
- Negatívna forma slovíes v prítomnom a minulom čase.
- Rozkazovací spôsob frekventovaných slovíes v 2. osobe jednotného a množného čísla, 1. osobe množného čísla.
- Podmieňovací spôsob prítomného času s časticou by – vyjadrenie želania.
- Vidové dvojice frekventovaných slovíes.
- Modálne slovesá: chcieť, môcť, musieť, smieť, vedieť.
- Zvratné slovesá.
- Príslovky miesta, času, spôsobu v rámci tematických okruhov.
- Tvorenie prísloviiek odvodzovaním od prídavných mien príponami -o, -e, -y.
- Stupňovanie prísloviiek.
- Predložky na vyjadrenie priestorových vzťahov.
- Predložky na vyjadrenie časových vzťahov.
- Spojky: a, aj, alebo, ale, lebo, že.
- Hodnotiace častice na vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu, stupňa istoty.
- Citoslovcia vyjadrujúce city a náladu hovoriaceho, upozornenie, zvuky zvierat, vecí alebo sprievodné zvuky dejov.
- Jednoduché oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety s využitím osvojenej slovnej zásoby.
- Jednoduché zlučovacie, vylučovacie a odporovacie súvetia s využitím osvojenej slovnej zásoby.
- Jednoduché podrad'ovacie súvetia so spojkami že, lebo.
- Kladné a záporné vety.

Sociolingválna zložka

Oboznamovanie sa so zvyklosťami vo verbálnej a neverbálnej komunikácii: odvodenie významu slova/gesta zo sprievodného obrázka, ikonky alebo piktogramu, využívanie sprievodných gest na podporu komunikácie v interakcii, produkcii.

Oboznamovanie sa so základnými spoločenskými pravidlami, zvykmi a tradíciami prostredníctvom príbehov, reálií, audiovizuálnych podnetov: vybrané aspekty

každodenného života ľudí v rôznych kontextoch a oblastiach, spoločenské konvencie – návštevy, oslavy, oblečenie, základné pravidlá telefonovania, správania sa v súkromných a verejných priestoroch, základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine.

Tematické okruhy

Zoznámenie sa: osobné údaje – meno, priezvisko, vek, dátum a miesto narodenia, bydlisko, adresa, telefónne číslo, e-mail, národnosť.

Trieda: moja trieda – zariadenie triedy, školské pomôcky, vyučovacie predmety, orientácia v rozvrhu hodín, činnosti v triede, učitelia a žiaci.

Škola: moja škola – budova a okolie školy, činnosti v škole, na školskom dvore a ihrisku, osoby v škole; školský rok, školský výlet, prázdniny.

Čas a program dňa: čas a orientácia v čase – fázy dňa, dni v týždni, mesiac, rok, hodiny, dátum; režim dňa – aktivity a činnosti počas dňa doma a v škole, čo som robil/-a, čo budem robiť.

Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa – príbuzní, priatelia; členovia rodiny a priatelia – vzhľad a charakter, profesie a záľuby členov rodiny; sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine – narodeniny, meniny, svadba, pohreb, Vianoce, Veľká noc, Pamiatka zosnulých.

Voľný čas a záľuby: záujmy a záľuby – knihy, film, kino, divadlo, hudba, tanec, hry, médiá; mimoškolské aktivity – krúžky; šport – zimné a letné športy, individuálne a kolektívne športy; voľný čas – odlišnosti pracovného a voľného dňa, plánovanie voľného času.

Jedlo a stravovanie: potraviny – druhy potravín, ovocie, zelenina; stravovanie a príprava jedál – jedlá a nápoje počas dňa, stravovacie návyky, stravovacie zariadenia, príprava jedál; obchod a služby – nákupné zariadenia, druhy tovaru, komunikácia pri nakupovaní a platení, reštauračné služby.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo – časti tela a dôležité orgány, vzhľad osôb; starostlivosť o duševné a fyzické zdravie – city, emócie, stres, osobná spokojnosť, osobná hygiena, životospráva, zdravé stravovanie, pohyb; vyšetrenie u lekára – choroby, úrazy, prevencia chorôb; odievanie a móda: základné druhy oblečenia, obuv a doplnky, výber oblečenia podľa aktivity, na rôzne príležitosti.

Miesto, kde žijem: dom/byt – miestnosti v dome/byte, zariadenie domu/bytu, okolie domu/bytu; bývanie v meste a na dedine – opis prostredia, orientácia v meste/na dedine, výhody/nevýhody bývania v meste/na dedine; doprava a cestovanie – dopravné prostriedky a ich využitie, najdôležitejšie dopravné značky a značenia, cesta do školy, krajiny, mestá, zaujímavé miesta.

Príroda a životné prostredie: ročné obdobia – striedanie ročných období, činnosti ľudí podľa ročného obdobia, počasie; zvieratá a rastliny – druhy zvierat a rastlín, domáce zvieratá a ich mláďatá, život v lese, na lúkach, poliach, starostlivosť o zvieratá a rastliny; ochrana prírody.

Veda a technika: veda a technika v mojom živote, objavy a vynálezy, ktoré pozitívne/negatívne ovplyvňujú/ovplyvnili život ľudí; umelá inteligencia, prínosy a riziká použitia.

Produkcia

Výkonový štandard

Ústny prejav

Žiak vie/dokáže:

- jednoducho opísať seba, iných ľudí, miesta a predmety, ktoré vlastní;
- jednoducho porozprávať o svojich záľubách a aktivitách;
- stručne opísať svoje plány;
- porozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku pomocou krátkych jednoduchých viet;
- jednoducho opísať pozorované objekty alebo činnosti;
- predniesť krátku, vopred pripravenú prezentáciu na tému z oblastí svojho záujmu a bezprostrednej skúsenosti;
- jednoducho vyjadriť svoj názor;
- uplatňovať v komunikácii zrozumiteľnú výslovnosť;
- používať prirodzenú gestikuláciu na podporu vlastného vyjadrovania.

Písomný prejav

Žiak vie/dokáže:

- správne napísať krátke jednoduché vety, ktoré sa týkajú osvojených tém;
- doplniť slová alebo číselné údaje do krátkeho jednoduchého textu, ktorý obsahuje známu slovnú zásobu;
- jednoducho opísať ľudí, miesta a aktivity z oblastí svojho záujmu;
- podľa vzoru napísať jednoduchý súvislý text o bežných témach;
- napísať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku pomocou krátkych jednoduchých viet;
- jednoduchými vetami vyjadriť svoje postoje a názory na témy osobného záujmu;
- overiť správnosť a relevantnosť výstupov AI pomocou viacerých overených zdrojov primeraných jazykovej úrovni;
- správne používať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích a rozkazovacích viet.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

Nadviazanie kontaktu pri stretnutí: osloviť niekoho, upútať pozornosť, pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.

Požiadanie o informáciu a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie/vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.

Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.

Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, vyjadriť presvedčenie, vyjadriť stupne istoty, vybrať si z ponúkaných možností a jednoducho zdôvodniť svoj výber.

Vyjadrenie schopnosti: zistiť znalosť/neznalosť, vyjadriť znalosť/neznalosť, zistiť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť, vyjadriť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť a jednoducho to zdôvodniť.

Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, vyjadriť smútok, vyjadriť ľútosť, vyjadriť fyzickú bolesť, vyjadriť strach, utešiť, podporiť, dodať odvalu, vyjadriť nádej, vyjadriť sklamanie, vyjadriť spokojnosť/nespokojnosť, vyjadriť želanie, zistiť pocity a želanía iných.

Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád/rada, vyjadriť, čo sa mi páči/nepáči, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem, zistiť a vyjadriť, čo niekto uprednostňuje.

Vyjadrenie postoja: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas, sľúbiť, ospravedlniť sa.

Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na požiadavku, navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, poradiť, ponúknuť pomoc, poďakovať sa.

Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem, vyjadriť nezáujem, vyjadriť prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať, reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.

Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa mi príbeh páči/nepáči a jednoducho zdôvodniť svoj názor, reprodukovať príbeh, začať, rozvinúť, ukončiť príbeh, jednoducho zhodnotiť príbeh.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Aktívne používanie osvojenej slovnej zásoby a rozširovanie slovnej zásoby spolu s korektnou výslovnosťou a správnu písomnou podobou v konkrétnych komunikačných situáciách a personalizovaných textoch.
- Vyjadrenie existencie v priestore a čase: prítomnosť/neprítomnosť osoby, výskyt vecí v priestore a čase, ľudská existencia; sloveso byť v prítomnom, minulom a budúcom čase, podstatné mená, slovesá, prídavné mená.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: poloha/miesto, geografická poloha a smer, vzdialenosť, pohyb/smer; príslovky miesta, ukazovacie zámená, slovesá a príslovky spojené s pohybom, podstatné mená, prídavné mená, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie časových vzťahov: časové úseky – fázy dňa, názvy dní a mesiacov, ročné obdobia, sviatky, orientácia v čase – konkrétny čas a určenie času, dni, dátum, vyjadrenie prítomnosti, minulosti a budúcnosti, časová postupnosť činností a dejov

súvisiacich so životom žiaka, frekvencia; podstatné mená, príslovky, slovesá, predložkové väzby, opytovacie zámená.

- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, násobnosť, zlomky; určité a neurčité číslovky, základné, radové, násobné a zlomkové číslovky, číslovka a počítaný predmet, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – veľkosť, dĺžka, šírka, výška, hĺbka, vzdialenosť, dĺžkové miery, hmotnosť, objem, niektoré jednotky hmotnosti a objemu, plocha, teplota, rýchlosť, charakteristické vlastnosti – tvary, viditeľnosť/stav zraku, počuteľnosť/stav sluchu, chuť, vôňa, farba, materiál, čistota, vlhkosť, vek človeka/vecí, fázy ľudského života, fyzický stav človeka/vecí, hodnotenie – estetické vlastnosti, hodnota a cena, hodnotenie správnosti; prídavné mená, podstatné mená, príslovky, slovesá, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: emócie, city, pocity, znalosť/neznalosť, myslenie, pamäť, vyjadrovanie, reč; prídavné mená, podstatné mená, slovesá, rád + sloveso.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: vlastníctvo a vlastník; sloveso mať v prítomnom, minulom a budúcom čase, privlastňovacie zámená, prídavné mená, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie logických vzťahov: zlučovanie, vylučovanie, odporovanie, vypočítavanie, príčina, dôvod, účel; spojky, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie modality: postoj hovoriaceho – oznam, otázka, rozkaz, želanie; oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety na základe modelových viet.

Gramatické javy a štruktúry

- Osvojovanie si a aktívne používanie gramatických javov a štruktúr v konkrétnych komunikačných situáciách a personalizovaných kontextoch.
- Rod podstatných mien.
- Číslo a pád podstatných mien: všetky pády jednotného čísla, nominatív a akuzatív množného čísla, genitív množného čísla pri frekventovaných podstatných menách.
- Akostné prídavné mená v rámci tematických okruhov, opozitné tvary.
- Vzťahové prídavné mená.
- Privlastňovacie prídavné mená v nominatíve podľa vzoru matkin, otcov.
- Zhoda prídavných mien a podstatných mien: všetky pády jednotného čísla, nominatív a akuzatív množného čísla.

- Stupňovanie prídavných mien: pravidelné a nepravidelné formy; rozdiel v stupni vlastnosti vyjadrený spojkou ako.
- Osobné základné zámená: všetky pády.
- Osobné prívlastňovacie zámená: všetky pády jednotného čísla, nominatív, genitív a akuzatív množného čísla.
- Ukazovacie zámená: ten, tá, to, tento, táto, toto, taký.
- Opytovacie zámená: kto, čo, aký, ktorý, čím, kde, kam, odkiaľ, kedy, koľko, ako, prečo.
- Vymedzovacie zámená: nikto, nič, každý, všetci, žiadny.
- Neurčité zámená: niekto, niečo, nejaký.
- Zámeno svoj.
- Základné číslovky, číslovky jeden, dva, tri, štyri, päť a viac v spojení s podstatným menom.
- Radové, násobné a zlomkové číslovky.
- Určité a neurčité číslovky.
- Časovanie slovíes v prítomnom, minulom a budúcom čase.
- Negatívna forma slovíes v prítomnom a minulom čase.
- Rozkazovací spôsob frekventovaných slovíes v 2. osobe jednotného a množného čísla, 1. osobe množného čísla.
- Podmieňovací spôsob prítomného času s časticou by – vyjadrenie želania.
- Vidové dvojice frekventovaných slovíes.
- Modálne slovesá: chcieť, môcť, musieť, smieť, vedieť.
- Zvratné slovesá.
- Príslovky miesta, času, spôsobu v rámci tematických okruhov.
- Tvorenie prísloviiek odvodzovaním od prídavných mien príponami -o, -e, -y.
- Stupňovanie prísloviiek.
- Predložky na vyjadrenie priestorových vzťahov.
- Predložky na vyjadrenie časových vzťahov.
- Spojky: a, aj, alebo, ale, lebo, že.
- Hodnotiace častice na vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu, stupňa istoty.
- Citoslovcia vyjadrujúce city a náladu hovoriaceho, upozornenie, zvuky zvierat, vecí alebo sprievodné zvuky dejov.
- Jednoduché oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety s využitím osvojenej slovnej zásoby.

- Jednoduché zlučovacie, vylučovacie a odporovacie súvetia s využitím osvojenej slovnej zásoby.
- Jednoduché podradňovacie súvetia so spojками že, lebo.
- Kladné a záporné vety.

Sociolingválna zložka

Oboznamovanie sa so zvyklosťami vo verbálnej a neverbálnej komunikácii: odvodenie významu slova/gesta zo sprievodného obrázka, ikonky alebo piktogramu, využívanie sprievodných gest na podporu komunikácie v interakcii, produkcii.

Oboznamovanie sa so základnými spoločenskými pravidlami, zvykmi a tradíciami prostredníctvom príbehov, reálií, audiovizuálnych podnetov: vybrané aspekty každodenného života ľudí v rôznych kontextoch a oblastiach, spoločenské konvencie – návštevy, oslavy, oblečenie, základné pravidlá telefonovania, správania sa v súkromných a verejných priestoroch, základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine.

Tematické okruhy

Zoznámenie sa: osobné údaje – meno, priezvisko, vek, dátum a miesto narodenia, bydlisko, adresa, telefónne číslo, e-mail, národnosť.

Trieda: moja trieda – zariadenie triedy, školské pomôcky, vyučovacie predmety, orientácia v rozvrhu hodín, činnosti v triede, učitelia a žiaci.

Škola: moja škola – budova a okolie školy, činnosti v škole, na školskom dvore a ihrisku, osoby v škole; školský rok, školský výlet, prázdniny.

Čas a program dňa: čas a orientácia v čase – fázy dňa, dni v týždni, mesiac, rok, hodiny, dátum; režim dňa – aktivity a činnosti počas dňa doma a v škole, čo som robil/-a, čo budem robiť.

Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa – príbuzní, priatelia; členovia rodiny a priatelia – vzhľad a charakter, profesie a záľuby členov rodiny; sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine – narodeniny, meniny, svadba, pohreb, Vianoce, Veľká noc, Pamiatka zosnulých.

Voľný čas a záľuby: záujmy a záľuby – knihy, film, kino, divadlo, hudba, tanec, hry, médiá; mimoškolské aktivity – krúžky; šport – zimné a letné športy, individuálne a kolektívne športy; voľný čas – odlišnosti pracovného a voľného dňa, plánovanie voľného času.

Jedlo a stravovanie: potraviny – druhy potravín, ovocie, zelenina; stravovanie a príprava jedál – jedlá a nápoje počas dňa, stravovacie návyky, stravovacie zariadenia, príprava jedál; obchod a služby – nákupné zariadenia, druhy tovaru, komunikácia pri nakupovaní a platení, reštauračné služby.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo – časti tela a dôležité orgány, vzhľad osôb; starostlivosť o duševné a fyzické zdravie – city, emócie, stres, osobná spokojnosť, osobná hygiena, životospráva, zdravé stravovanie, pohyb; vyšetrenie u lekára – choroby, úrazy, prevencia chorôb; odievanie a móda: základné druhy oblečenia, obuv a doplnky, výber oblečenia podľa aktivity, na rôzne príležitosti.

Miesto, kde žijem: dom/byt – miestnosti v dome/byte, zariadenie domu/bytu, okolie domu/bytu; bývanie v meste a na dedine – opis prostredia, orientácia v meste/na dedine, výhody/nevýhody bývania v meste/na dedine; doprava a cestovanie – dopravné prostriedky a ich využitie, najdôležitejšie dopravné značky a značenia, cesta do školy, krajiny, mestá, zaujímavé miesta.

Príroda a životné prostredie: ročné obdobia – striedanie ročných období, činnosti ľudí podľa ročného obdobia, počasie; zvieratá a rastliny – druhy zvierat a rastlín, domáce zvieratá a ich mláďatá, život v lese, na lúkach, poliach, starostlivosť o zvieratá a rastliny; ochrana prírody.

Veda a technika: veda a technika v mojom živote, objavy a vynálezy, ktoré pozitívne/negatívne ovplyvňujú/ovplyvnili život ľudí; umelá inteligencia, prínosy a riziká použitia.

Interakcia

Výkonový štandard

Ústna interakcia

Žiak vie/dokáže:

- používať jednoduché zdvorilostné formy pozdravov a oslovení primerane komunikačnej situácii;

- začať, udržať a ukončiť jednoduché osobné rozhovory;
- požiadať o pozornosť;
- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré si vyžadujú priamu výmenu informácií;
- jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor alebo súhlas/nesúhlas;
- spolupracovať na jednoduchých praktických úlohách;
- sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho jednoduchého textu;
- viesť jednoduchý telefonický rozhovor;
- jednoducho vyjadriť porozumenie alebo neporozumenie prejavu;
- jednoduchým spôsobom požiadať o zopakovanie informácie, pomalšie tempo reči alebo vysvetlenie neznámeho výrazu;
- vhodne použiť základné neverbálne prostriedky týkajúce sa nadviazania kontaktu a jednoduchej komunikácie.

Písomná interakcia

Žiak vie/dokáže:

- napísať jednoduchú súkromnú a formálnu korešpondenciu;
- jednoducho komentovať on-line príspevky iných ľudí;
- zapojiť sa do jednoduchej spoločenskej on-line komunikácie;
- použiť digitálne nástroje vrátane AI ako pomoc pri overovaní významu slov a viet;
- rozpoznať prejavy, ktorými sa AI snaží napodobňovať ľudské emócie a zachovať si voči nim kritický odstup.

Obsahový štandard

Funkcie jazyka

Nadviazanie kontaktu pri stretnutí: osloviť niekoho, upútať pozornosť, pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.

Požiadanie o informáciu a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie/vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo.

Opis: jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.

Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, vyjadriť presvedčenie, vyjadriť stupne istoty, vybrať si z ponúkaných možností a jednoducho zdôvodniť svoj výber.

Vyjadrenie schopnosti: zistiť znalosť/neznalosť, vyjadriť znalosť/neznalosť, zistiť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť, vyjadriť schopnosť/neschopnosť vykonať nejakú činnosť a jednoducho to zdôvodniť.

Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, vyjadriť smútok, vyjadriť lútosť, vyjadriť fyzickú bolesť, vyjadriť strach, utešiť, podporiť, dodať odvalu, vyjadriť nádej, vyjadriť sklamanie, vyjadriť spokojnosť/nespokojnosť, vyjadriť želanie, zistiť pocity a želania iných.

Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád/rada, vyjadriť, čo sa mi páči/nepáči, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem, zistiť a vyjadriť, čo niekto uprednostňuje.

Vyjadrenie postoja: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas, sľúbiť, ospravedlniť sa.

Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na požiadavku, navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, poradiť, ponúknuť pomoc, poďakovať sa.

Korešpondencia: vhodne začať a ukončiť základné žánre súkromnej a formálnej korešpondencie, napísať základné žánre súkromnej a formálnej korešpondencie – pohľadnica, pozdrav, blahoželenie, pozvánka, textová správa, elektronická správa.

Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem, vyjadriť nezáujem, vyjadriť prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať, reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.

Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa mi príbeh páči/nepáči a jednoducho zdôvodniť svoj názor, reprodukovať príbeh, začať, rozvinúť, ukončiť príbeh, jednoducho zhodnotiť príbeh.

Uskutočnenie audio/videohovoru: vhodne začať a ukončiť audio/videohovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie/vysvetlenie povedaného.

Jazykové prostriedky

Pojmové okruhy

- Aktívne používanie osvojenej slovnej zásoby a rozširovanie slovnej zásoby spolu s korektnou výslovnosťou a správnu písomnou podobou v konkrétnych komunikačných situáciách a personalizovaných textoch.

- Vyjadrenie existencie v priestore a čase: prítomnosť/nepítomnosť osoby, výskyt vecí v priestore a čase, ľudská existencia; sloveso byť v prítomnom, minulom a budúcom čase, podstatné mená, slovesá, prídavné mená.
- Vyjadrenie priestorových vzťahov: poloha/miesto, geografická poloha a smer, vzdialenosť, pohyb/smer; príslovky miesta, ukazovacie zámená, slovesá a príslovky spojené s pohybom, podstatné mená, prídavné mená, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie časových vzťahov: časové úseky – fázy dňa, názvy dní a mesiacov, ročné obdobia, sviatky, orientácia v čase – konkrétny čas a určenie času, dni, dátum, vyjadrenie prítomnosti, minulosti a budúcnosti, časová postupnosť činností a dejov súvisiacich so životom žiaka, frekvencia; podstatné mená, príslovky, slovesá, predložkové väzby, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov: počet, poradie, množstvo, násobnosť, zlomky; určité a neurčité číslovky, základné, radové, násobné a zlomkové číslovky, číslovka a počítaný predmet, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov: rozmery a miery – veľkosť, dĺžka, šírka, výška, hĺbka, vzdialenosť, dĺžkové miery, hmotnosť, objem, niektoré jednotky hmotnosti a objemu, plocha, teplota, rýchlosť, charakteristické vlastnosti – tvary, viditeľnosť/stav zraku, počuteľnosť/stav sluchu, chuť, vôňa, farba, materiál, čistota, vlhkosť, vek človeka/vecí, fázy ľudského života, fyzický stav človeka/vecí, hodnotenie – estetické vlastnosti, hodnota a cena, hodnotenie správnosti; prídavné mená, podstatné mená, príslovky, slovesá, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie mentálnych procesov: emócie, city, pocity, znalosť/neznalosť, myslenie, pamäť, vyjadrovanie, reč; prídavné mená, podstatné mená, slovesá, rád + sloveso.
- Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: vlastníctvo a vlastník; sloveso mať v prítomnom, minulom a budúcom čase, privlastňovacie zámená, prídavné mená, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie logických vzťahov: zlučovanie, vylučovanie, odporovanie, vypočítavanie, príčina, dôvod, účel; spojky, opytovacie zámená.
- Vyjadrenie modality: postoj hovoriaceho – oznam, otázka, rozkaz, želanie; oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety na základe modelových viet.

Gramatické javy a štruktúry

- Osvojovanie si a aktívne používanie gramatických javov a štruktúr v konkrétnych komunikačných situáciách a personalizovaných kontextoch.
- Rod podstatných mien.
- Číslo a pád podstatných mien: všetky pády jednotného čísla, nominatív a akuzatív množného čísla, genitív množného čísla pri frekventovaných podstatných menách.
- Akostné prídavné mená v rámci tematických okruhov, opozitné tvary.
- Vzťahové prídavné mená.
- Privlastňovacie prídavné mená v nominatíve podľa vzoru matkin, otcov.
- Zhoda prídavných mien a podstatných mien: všetky pády jednotného čísla, nominatív a akuzatív množného čísla.
- Stupňovanie prídavných mien: pravidelné a nepravidelné formy; rozdiel v stupni vlastnosti vyjadrený spojkou ako.
- Osobné základné zámená: všetky pády.
- Osobné privlastňovacie zámená: všetky pády jednotného čísla, nominatív, genitív a akuzatív množného čísla.
- Ukazovacie zámená: ten, tá, to, tento, táto, toto, taký.
- Opytovacie zámená: kto, čo, aký, ktorý, či, kde, kam, odkiaľ, kedy, koľko, ako, prečo.
- Vymedzovacie zámená: nikto, nič, každý, všetci, žiadny.
- Neurčité zámená: niekto, niečo, nejaký.
- Zámeno svoj.
- Základné číslovky, číslovky jeden, dva, tri, štyri, päť a viac v spojení s podstatným menom.
- Radové, násobné a zlomkové číslovky.
- Určité a neurčité číslovky.
- Časovanie sloviess v prítomnom, minulom a budúcom čase.
- Negatívna forma sloviess v prítomnom a minulom čase.
- Rozkazovací spôsob frekventovaných sloviess v 2. osobe jednotného a množného čísla, 1. osobe množného čísla.
- Podmieňovací spôsob prítomného času s časticou by – vyjadrenie želania.
- Vidové dvojice frekventovaných sloviess.
- Modálne slovesá: chcieť, môcť, musieť, smieť, vedieť.

- Zvratné slovesá.
- Príslovky miesta, času, spôsobu v rámci tematických okruhov.
- Tvorenie prísloviak odvodzovaním od prídavných mien príponami -o, -e, -y.
- Stupňovanie prísloviak.
- Predložky na vyjadrenie priestorových vzťahov.
- Predložky na vyjadrenie časových vzťahov.
- Spojky: a, aj, alebo, ale, lebo, že.
- Hodnotiace častice na vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu, stupňa istoty.
- Citoslovčia vyjadrujúce city a náladu hovoriaceho, upozornenie, zvuky zvierat, vecí alebo sprievodné zvuky dejov.
- Jednoduché oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety s využitím osvojenej slovnej zásoby.
- Jednoduché zlučovacie, vylučovacie a odporovacie súvetia s využitím osvojenej slovnej zásoby.
- Jednoduché podradňovacie súvetia so spojkami že, lebo.
- Kladné a záporné vety.

Sociolingválna zložka

Oboznamovanie sa so zvyklosťami vo verbálnej a neverbálnej komunikácii: odvodenie významu slova/gesta zo sprievodného obrázka, ikonky alebo piktogramu, využívanie sprievodných gest na podporu komunikácie v interakcii, produkcii.

Oboznamovanie sa so základnými spoločenskými pravidlami, zvykmi a tradíciami prostredníctvom príbehov, reálií, audiovizuálnych podnetov: vybrané aspekty každodenného života ľudí v rôznych kontextoch a oblastiach, spoločenské konvencie – návštevy, oslavy, oblečenie, základné pravidlá telefonovania, správania sa v súkromných a verejných priestoroch, základné podobnosti a rozdiely medzi kultúrami – sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine.

Tematické okruhy

Zoznámenie sa: osobné údaje – meno, priezvisko, vek, dátum a miesto narodenia, bydlisko, adresa, telefónne číslo, e-mail, národnosť.

Trieda: moja trieda – zariadenie triedy, školské pomôcky, vyučovacie predmety, orientácia v rozvrhu hodín, činnosti v triede, učitelia a žiaci.

Škola: moja škola – budova a okolie školy, činnosti v škole, na školskom dvore a ihrisku, osoby v škole; školský rok, školský výlet, prázdniny.

Čas a program dňa: čas a orientácia v čase – fázy dňa, dni v týždni, mesiac, rok, hodiny, dátum; režim dňa – aktivity a činnosti počas dňa doma a v škole, čo som robil/-a, čo budem robiť.

Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa – príbuzní, priatelia; členovia rodiny a priatelia – vzťah a charakter, profesie a záľuby členov rodiny; sviatky, zvyky, tradície v rodine a krajine – narodeniny, meniny, svadba, pohreb, Vianoce, Veľká noc, Pamiatka zosnulých.

Voľný čas a záľuby: záujmy a záľuby – knihy, film, kino, divadlo, hudba, tanec, hry, médiá; mimoškolské aktivity – krúžky; šport – zimné a letné športy, individuálne a kolektívne športy; voľný čas – odlišnosti pracovného a voľného dňa, plánovanie voľného času.

Jedlo a stravovanie: potraviny – druhy potravín, ovocie, zelenina; stravovanie a príprava jedál – jedlá a nápoje počas dňa, stravovacie návyky, stravovacie zariadenia, príprava jedál; obchod a služby – nákupné zariadenia, druhy tovaru, komunikácia pri nakupovaní a platení, reštauračné služby.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo – časti tela a dôležité orgány, vzťah osôb; starostlivosť o duševné a fyzické zdravie – city, emócie, stres, osobná spokojnosť, osobná hygiena, životospráva, zdravé stravovanie, pohyb; vyšetrenie u lekára – choroby, úrazy, prevencia chorôb; odievanie a móda: základné druhy oblečenia, obuv a doplnky, výber oblečenia podľa aktivity, na rôzne príležitosti.

Miesto, kde žijem: dom/byt – miestnosti v dome/byte, zariadenie domu/bytu, okolie domu/bytu; bývanie v meste a na dedine – opis prostredia, orientácia v meste/na dedine, výhody/nevýhody bývania v meste/na dedine; doprava a cestovanie – dopravné prostriedky a ich využitie, najdôležitejšie dopravné značky a značenia, cesta do školy, krajiny, mestá, zaujímavé miesta.

Príroda a životné prostredie: ročné obdobia – striedanie ročných období, činnosti ľudí podľa ročného obdobia, počasie; zvieratá a rastliny – druhy zvierat a rastlín, domáce zvieratá a ich mláďatá, život v lese, na lúčkach, poliach, starostlivosť o zvieratá a rastliny.

Veda a technika: veda a technika v mojom živote, objavy a vynálezy, ktoré pozitívne/negatívne ovplyvňujú/ovplyvnili život ľudí; umelá inteligencia, prínosy a riziká použitia.